

Lovforslaget, der har været forelagt samtlige biskopper, Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer, Den Danske Præsteforening, kirkefunktionærernes organisationer og Indenrigsministeriet, medfører ingen økonomiske konsekvenser for stat eller kommuner eller for de lokale kirkelige kasser. Det medfører heller ikke administrative konsekvenser.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Til § 1

Bestemmelsen træder i stedet for § 5, stk. 1, i menighedsrådsloven af 1922. Bestemmelsens opdeling i fire stykker svarer til de fire mulige forudsætninger for medlemskab af folkekirken:

- 1) dåb i folkekirken,
- 2) dåb i andet evangelisk-luthersk trossamfund her i landet,
- 3) dåb i et evangelisk-luthersk trossamfund i udlandet eller
- 4) anden kristen dåb.

Efter forslaget – som efter gældende ret – opnås medlemskab automatisk ved dåb i folkekirken og for personer, der er døbt i et evangelisk-luthersk trossamfund i udlandet, ved bosættelse her i landet.

Personer, der er døbt i et andet evangelisk-luthersk trossamfund her i landet, opnår medlemskab af folkekirken ved at slutte sig til en menighed i folkekirken. Hvorvidt denne betingelse for medlemskab er opfyldt, har ikke i praksis givet anledning til tvivl. Spørgsmål om betingelsens opfyldelse vil i almindelighed foreligge for præsten i forbindelse med anmodning om kirkelig betjening. Præsten må træffe sin afgørelse herom. Denne afgørelse vil kunne indbringes for biskoppen og eventuelt yderligere for Kirkeministeriet. Bestemmelse om fremgangsmåden herved vil blive fastsat i de regler, der skal fastsættes af kirkeministeren efter § 4.

I de heromhandlede tilfælde er betingelserne for optagelse uændrede i forhold til de nugældende regler. Kun for personer, der er døbt med en anden kristen dåb end den evangelisk-lutherske, har man foreslået en mindre ændring. Forslagets § 1, stk. 4, foreskriver således, at medlemskab stiftes ved en egentlig optagelse i folkekirken. Den nugældende bestemmelse i § 5, stk. 1, nr. 3, i menighedsrådsloven af 1922 anvender også i dette tilfælde kriteriet »sluttet sig til en menighed i folkekirken«. Det er imidlertid skønnet rimeligt i disse tilfælde at kræve en utvetydig viljeserklæring, så meget mere som det må påses, at vedkommende har et tilstrækkeligt kendskab til folkekirkens lære, forinden optagelse finder sted. Som en undtagelse herfra nævner forslaget – som den nugældende

lov – tilfælde, hvor et barn opdrages i folkekirkens tro.

Personer, der er udtrådt af folkekirken, har naturligvis mulighed for genoptagelse i folkekirken. Bestemmelser herom er givet ved kgl. anordning af 22. marts 1897 indeholdende regler for udtrædelse af og genoptagelse i folkekirken. I henhold til § 6 i denne anordning finder genoptagelse sted ved henvendelse til sognets præst eller anden præst i folkekirken. Skønner præsten efter samtale med den pågældende, at ønsket om genoptagelse »er grundet i en alvorlig beslutning om atter at ville høre til folkekirken«, finder genoptagelse sted.

Til § 2

Bestemmelsen erstatter § 5, stk. 3, i menighedsrådsloven af 1922. Efter forslaget kan medlemskab af folkekirken bringes til ophør på følgende tre måder:

- 1) ved medlemmets anmeldelse derom,
- 2) ved medlemmets tilslutning til et andet trossamfund eller
- 3) ved at medlemmet på anden måde, f.eks. ved at lade sig gendøbe, stiller sig uden for folkekirkens orden.

Disse ophørsmåder svarer til nugældende ret. Kun i sidstnævnte tilfælde vil der blive tale om at udelukke et medlem af folkekirken efter et skøn over den pågældendes adfærd. Bortset fra tilfælde af gendåb, der ikke giver anledning til udøvelse af et skøn, er bestemmelsen aldrig eller i hvert fald ikke i nyere tid bragt i anvendelse. Uanset dette og uanset, at man heller ikke forudser bestemmelsen anvendt i fremtiden, bør bestemmelsen bevares af hensyn til folkekirkens selvforståelse som trossamfund. Spørgsmål om bestemmelsens anvendelse vil kunne foreligge for en præst i forbindelse med kirkelig betjening eller en valgbestyrelse ved menighedsrådsvalg, jf. nedenfor. Afgørelse må træffes af myndigheden i første instans. Afgørelsen kan af den, afgørelsen går imod, indbringes for biskoppen og eventuelt yderligere for Kirkeministeriet.

Ifølge § 2 i lov om valg til menighedsråd har et medlem af folkekirken valget til menighedsråd, såfremt vedkommende er fyldt 18 år og ikke har stillet sig i afgjort modsætning til folkekirken ved åbenlyst at fornægte kristentroen. Hensynet bag sidstnævnte betingelse er det samme som i den her omtalte bestemmelse om ophør af medlemskab. For så vidt er derfor bestemmelsen overflødig, da medlemskabet, såfremt den beskrevne situation foreligger, er ophørt, og valget dermed bortfaldet. Kirkeministeriet vil i forbindelse med en kommende ændring af menighedsrådsvalgloven stille forslag om at bringe ordlyden i overensstemmelse med nærværende lovforslag.